

Länsstyrelsen
Västernorrland

Projektbeskrivning Sannafjärden – Återupptagande av hävd

Omslagsbild: Sannafjärden, söder om Husum i Örnsköldsvik ©
Lantmäteriet

Satellitbild över Sannafjärden, där fastighetsgränserna framgår © Lantmäteriet

Miljöbild över norra strandängen vid Sannafjärden. Notera att viss slätter redan försiggår. Foto taget september 2019.

Miljöbild över norra strandängen vid Sannafjärden. Foto taget september 2019.

Projektområde

Projektområdet utgörs av norra strandängen vid Sannafjärden, vilket är en mycket grund havsvik söder om Husum i Örnsköldsviks kommun. Området är en av få större och flacka havsstrandängar i norra delen av länet. Omgivningarna består främst av barrskog och innanför strandängen finns en bård av gråal som på västra sidan söker sig ut mot vattnet. Själva strandängen är till största delen fri från buskar och sly, även om en del mindre buskar börjar komma upp på grund av låg hävd.

Stranden består av sten, sand och finsediment. Stränderna är mycket långgrunda och hävdas genom betning av sjöfågel, is och vågor. En del byggnader, pirar och bryggor förekommer. Karaktärsarter är vass, madrör, knapp- och agnsäv. I vattnet återfinns ålnate, hårslinga, blå- och nålsäv samt havsnajas vilket är en ovanlig art i länet. Av indikatorarter har noterats hårsäv, blåsav, ävjebrodd, saltåg, saltarv, kärrvial, gulkämpar, strandkrypa, fyrling, klapperstarr, sylört, grodtåg, havssälting och klapperögontröst. Norra Sannafjärden har en mycket artrik kärlväxtflora med många speciella arter, exempelvis de rödlistade arterna ävjebrodd och fyrling. Området är mångformigt med grunda stränder och bäckutlopp. Det smala sundet mellan Ultråfjärden och Sannafjärden gör att det bildas en saltgradient från sötvatten till brackvatten.

Sannafjärden är en delvis påverkad men ekologiskt viktig grund vik med bäckutlopp, samt har en rik kärlväxtflora. Storleken av strandängen, den grunda viken, samt mångformigheten förhöjer naturvärdet. Många olika värden sammanfaller.

Viken är troligen viktig för lekande fisk och är sedan många år känd rastlokal för rastande gäss, änder och vadare.

Objektet består av naturtypen ”Strandängar vid Östersjön - Boreala strandängar av Östersjötyp” EU-kod: 1630.

Viktiga strukturer och funktioner för denna naturtyp är:

- Tydligt hävdpräglad eller naturligt störningspräglad markvegetation.
- Naturlig artsammansättning.
- Saltpåverkan genom mer eller mindre regelbundna översvämningar av havsvatten.
- Frånvaro av träd och buskar
- Naturlig hydrologi.
- Naturlig näringsstatus (ej gödningspåverkat).

Orsak till åtgärder

Området har förmodligen varit hävdad i äldre tid. Som en följd av att buskar och sly börjar att krypa närmare strandkanten så håller strandängen på att växa igen. Dessutom har vass börjat att breda ut sig. Det finns därför risk att artsammansättningen kommer att bli mera ensidig. Lokalen kommer i så fall även att försämrats avsevärt botaniskt samt vad gäller rastande och häckande fåglar.

Vad vi vill förbättra

Projektet syftar till att bibehålla en strandäng med en varierad flora, vilket också gynnar många andra arter som exempelvis fåglar, groddjur och insekter.

Målsättningen är också att bevara bevara det öppna landskapet och naturtypen ”Strandängar vid Östersjön”, Boreala strandängar av Östersjötyp EU-kod: 1630.

Planerade åtgärder och aktiviteter

- Dialog med markägare
- Røjning av sly
- Bekämpning av vass
- Bränning

Området bedöms för svårtillgängligt för att betas. Genom återkommande røjning av sly, samt vissa år bränning av starrmader och vass bedöms området kunna hållas öppet. Strandängen ser ut att ligga på en allmänning, vilket skulle kunna underlätta framtida skötsel och markägarkontakter. Detta behöver redas ut och kontakt tas med närliggande markägare.

Om området bränns så måste en brandgata tas upp mellan sommarstugorna och strandängen. Bränningen bör utföras av erfaren bränningsledare. Den gamla vassen kan brännas på hösten eller tidigt på våren innan flyttfåglarna anlänt. Bränningen avlägsnar inte vassen fullständigt eftersom vassen lätt förnyar sig från rotsystemet.

Slätter är också ett effektivt sätt att bekämpa tät vass och annan vegetation med. Redan nu slås vissa delar men vassen lämnas i högar på stranden. Delar av norra Sannafjärden skulle möjligen kunna slås med traktor med tillhörande slätterbalk. Området som skall restaureras kan i början behövas slås 2-3 gånger under tillväxtperioden. I fortsättningen räcker en slätter i månadsskiftet juli-augusti. Då finns det ännu rikligt med näringsämnen i bladen och stjälkarna, som avlägsnas eller bränns. Slåttern skall inte inledas medan fåglarna ännu häckar. Den slagna växtmassan förs bort från området för att inte beskugga den nya tillväxten eller göda strandängen

Planerad uppföljning

Uppföljning sker via årlig uppföljning av igenväxningsgrad, samt inventering av artsammansättning på strandängen.

Länkar och referenser

Naturvårdsverket. Strandängar vid Östersjön. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1, NV-04493-11

<http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/natura-2000/naturtyper/kust-och-hav/vl-1630-brackstrandang.pdf>

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen Västernorrland

Kontakta oss via e-post vasternorrland@lansstyrelsen.se, postadress
Länsstyrelsen Västernorrland, 871 86 Härnösand, eller ring vår växel
0611-34 90 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/vasternorrland.